

Súd: Okresný súd Čadca
Spisová značka: 16P/22/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5320202337
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Plichtíková
ECLI: ECLI:SK:OSCA:2021:5320202337.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Č a d c a sudkyňou JUDr. Annou Plichtíkovou vo veci starostlivosti o maloleté deti: K. B.?, narodená XX.XX.XXXX, E. B.?, narodená XX.XX.XXXX, toho času umiestnené v zariadení L. Q.. P.- C. X. L. T. J., Q. Q. P. XXX, XXX XX K., v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, deti rodičov: matky - A. B.?, narodenéj XX.XX.XXXX, bytom H. XXX, XXX XX X., zastúpenej Advokátska kancelária JUDr. Peter Strapáč, PhD., s. r. o., so sídlom Ul. 17. Novembra 3215, 022 01 Čadca, IČO: 50 473 522 a otca - X. B.?, narodeného XX.XX.XXXX, bytom Q. Č.. XX/X, XXX XX O. - F., fakticky bytom ubytovňa D., R. O. XXb, XXX XX O.- Q., Č. J., za účasti Okresnej prokuratúry Čadca, so sídlom Ul. 17. novembra 1567, 022 01 Čadca, o návrhu matky na zrušenie ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi, takto

rozhodol:

I. Návrh na zrušenie ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi:

K. B., nar. XX.XX.XXXX
E. B., nar. XX.XX.XXXX

z a m i e t a .

II. Žiadny z účastníkov konania n e m á p r á v o na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Predmetom konania bol návrh matky zo dňa 8.7.2020 na zrušenie ústavnej výchovy nad maloletými deťmi K. B., nar. XX.XX.XXXX, E. B., nar. XX.XX.XXXX. Deti boli zverené do ústavnej starostlivosti L. Q.. P., P. XXX, K.. Ústavná starostlivosť bola nariadená rozsudkom Okresného súdu v Čadci č.k. 11P/10/2019-67 zo dňa 13.3.2019, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 22.6.2019. Týmto rozsudkom bol aj otec zaviazaný platiť na účet ústavu výživné na maloletú K. vo výške 100,-€ mesačne, na maloletú E. vo výške 80,-€ mesačne a matka na obidve deti po 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa.

2. Účastníkmi konania o zrušenie ústavnej výchovy boli otec (návrh o otca ako účastníka konania doplnený 26.8.2020 čl. 29 spisu), matka právne zastúpená AK JUDr. Strapáč, kolízny opatrovník maloletých detí ustanovený uznesením Okresného súdu v Čadci č.k. 16P/22/2020-34 zo dňa 27.8.2020, Okresná prokuratúra v Čadci, ktorá vstúpila do konania na čl. 25 spisu dňa 20.8.2020 podľa § 13 ods.1 CMP. Uznesením č.k. 16P/22/2020-133 zo dňa 14.7.2021 súd pribral do konania ako účastníka konania aj zariadenie L. Q.. P. - C. X. L. T. J., Q. Q. P. XXX, XXX XX K., kde deti boli po nariadení ústavnej výchovy umiestnené a to v nadväznosti na § 7 ods.1, 2 CMP, § 12 ods.2, 3 CMP, § 13 ods.1 CMP, § 111 písm.l) CMP, § 55 ods.3 Zákona o rodine R 21/1990, podľa ktorého za účastníkov konania o ústavnej

výchove súd považuje okrem navrhovateľa aj tie osoby o právach a povinnostiach, ktorých sa má konať a ktorým subjektom bezpochyby je aj ústav, kde na základe rozhodnutia deti boli umiestnené.

3. Na pojednávaní dňa 9.9.2021 boli prítomní všetci účastníci konania s výnimkou otca. Do zápisnice o výsluchu pred Okresným súdom v A. dňa 15.4.2021 čl. 93 spisu uviedol, že súhlasí s tým, aby súd konal v jeho neprítomnosti. Z úradného záznamu asistentky senátu zo dňa 22.7.2021 čl. 146 spisu je zrejmé, že otec bol telefonicky upovedomený o pojednávaní dňa 9.9.2021 o 7.30 hod. na Okresnom súde v Čadci. Bolo mu oznámené, že upovedomenie o predvolaní mu bolo zaslané aj poštou. Napriek tomu sa otec na pojednávanie nedostavil, preto súd konal a rozhodol v jeho neprítomnosti.

4. Návrh na zrušenie ústavnej výchovy podala matka právne zastúpená. Návrh je zo dňa 8.7.2020 čl. 1, doplnený po odstránení väd návrhu dňa 12.8.2020 čl. 15 spisu. V návrhu uvádza, že rozsudkom Okresného súdu v Čadci č.k. 11P/10/2019 zo dňa 13.3.2019 bola nariadená ústavná starostlivosť nad maloletými deťmi - maloletou K. B., nar. XX.XX.XXXX a maloletou E. B., nar. XX.XX.XXXX. K nariadeniu ústavnej výchovy došlo z dôvodu, že v tom čase matka nemala dobré životné podmienky. Maloleté deti sústavne navštevovala v domove. V súčasnosti má maloleté deti jeden mesiac u seba. Snažila sa zveľadiť bývanie. Maloleté deti majú zabezpečenú detskú izbu. Matka je na tom lepšie fyzicky aj psychicky. Je v záujme maloletých detí, aby bývali spoločne so svojou matkou, ktorá ich nadovšetko miluje. Z toho dôvodu navrhla zrušiť ústavnú výchovu nad maloletými deťmi a zaviazat' otca platením výživného 100,-€ na každé z maloletých detí. Na výzvu súdu dňa 8.7.2021 čl. 123 spisu právny zástupca matky mal predložiť dôkazy a tvrdenia o zmene pomerov podľa § 78 ods.1, 2 Zákona o rodine. Dôkazy o tom, že matka sa zamestnala, má trvalý príjem (výšku zárobku, pracovnú zmluvu, potvrdenie o poberaných dávkach v nezamestnanosti, sociálnych dávkach a ich výške), dôkazy o tom, že odstránila vytykané nedostatky vyplývajúce z doručených správ o prešetrení pomerov a že dá záruku zabezpečenia riadnej výchovy a výživy maloletých detí. V reakcii právny zástupca matky dňa 22.7.2021 čl. 148 spisu uviedol: S deťmi má výborný vzťah. Takmer každý deň sa matka s deťmi stretáva. Čaká ich pred školou, odprevadí ich do centra. Keď sú u nej, dobre sa o ne postará. Snaží sa im zabezpečiť všetku starostlivosť. Sú čisté. Je presvedčená, že im dokáže zabezpečiť aj návštevu školského zariadenia a prípravu na vyučovanie. Deti sú u nej šťastné, spokojné. Matka je však sociálny prípad. Je samoživiteľka. Nemá momentálne prácu. Otec jej na výživu neprispieva. Sociálny systém jej neposkytol pomocnú ruku. V prípade, ak jej bude poskytnuté náhradné výživné, dokáže zabezpečiť výživu sebe i deťom. Obec H. nesúhlasí so zrušením ústavnej výchovy, aj keď tvrdí, že stav v domácnosti sa mierne zlepšil. Samospráva pre matku neurobila nič, aj keď vie, že má chatrné zdravie a nemá takmer žiaden príjem, okrem dávky v hmotnej núdzi 90,-€, z ktorej živí seba a prispieva na deti a snaží sa zlepšiť stav v domácnosti. Udržiava poriadok v detských izbách ako aj v miestnostiach, ktoré sú obývané. Na rekonštrukciu ďalších izieb nemá finančné prostriedky. Obec H. jej odmieta podať pomocnú ruku. Starosta obce a obec H. pre ňu v zásade nič neurobili. Deti má rada. Má s nimi vybudovaný vrúcny vzťah. Deti sú jej zverované počas prázdnin. Počas každej kontroly zo strany ústavu, kolízneho opatrovníka boli deti upravené, čisté, najedené. Je pred domom neporezané drevo a vyššia tráva, avšak matka spolu s invalidnou sestrou nedokážu sa o celý dom postarať tak, aby bol pekne upravený. Práve tu vidí aj priestor pre kolízneho opatrovníka, prípadne pre obec H., aby jej poskytli pomoc. Poukázala na skutočnosť, že niektoré maloleté deti vyrastajú v rómskych osadách, kde nie je zabezpečená ani pitná voda, kúrenie. V domoch chýbajú elementárne podmienky pre život. V porovnaní s tým matka má nadštandardné pomery pre svoje deti. Chce, aby jej bola daná dôvera, aby sa mohla o deti postarať. To je práve úloha štátu, sociálnych orgánov, aby sledovali záujmy dieťaťa, aby deti mohli vyrastať so svojou matkou. Sama nedokáže zabezpečiť všetky potreby. Snaží sa zamestnať, snaží sa byť dobrou matkou. Nemá adekvátny príjem. Navrhla zrušiť ústavnú výchovu, zveriť deti matke.

5. Otec pri výsluchu do zápisnice dňa 15.4.2021 pred Okresným súdom v A. - O. (čl. 93) uviedol: Súhlasil s návrhom matky na zrušenie ústavnej výchovy. Nevie však v akých podmienkach matka žije a či sú to vhodné podmienky pre deti. V minulosti mu bolo oznámené, že matka býva na ubytovni. Pokiaľ by však bola schopná riadne zabezpečiť starostlivosť o maloleté deti, potom s návrhom súhlasí. Ak by bola ústavná výchova zrušená a deti by boli zverované do starostlivosti matky, v takom prípade by bol ochotný a schopný platiť na každé z detí výživné 100,-€ mesačne. Nevedel si spomenúť koľko, kedy, zaplatil na výživné. Po dobu jedného roku a troch mesiacov sa už zdržuje na ubytovni D. O. a aj naďalej sa tam bude zdržiavať. Žiada, aby mu tam súd doručoval. Uviedol aj telefónne číslo XXXXXXXXXX. Asi jeden rok je zamestnaný na dohodu o pracovnej činnosti ako taxikár. Zmluvu má do 31.12.2021. Priemerne zarába 20 000,-Kč mesačne čistého. Ďalšie príjmy nemá. Nepoberá sociálne dávky. Nie je evidovaný na

úrade práce. Bol uznaný ako invalidný v 3. stupni. Nebolo rozhodnuté o invalidnom dôchodku. Nepredložil všetky potrebné podklady. Okrem maloletej K. a E. má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k maloletej F. Q., narodenej v roku XXXX. Okresný súd v H. ho zaviazal platiť výživné 1000,-Kč mesačne. Za ubytovanie na ubytovni platí 4 500,-Kč mesačne vrátane energie, vody. Na výživu svoju 4 000,-Kč, telefón 400,-Kč, na dopravu nemá žiadne výdavky. Nemá žiadne dlhy. Neplatí žiadne pôžičky, hypotéky. Zdravotný stav je zlý, má žalúdočne vredy, bol uznaný ako invalidný. Nežije so žiadnou družkou. Súhlasí s tým, aby súd konal v jeho neprítomnosti.

6. Zástupkyňa okresnej prokuratúry na pojednávaní dňa 9.9.2021 uviedla: Nesúhlasila so zrušením ústavnej výchovy a zverením maloletých detí matke. Aj keď sa pomery u matky čiastočne zlepšili, nie je to dostatočné na zverenie detí matke. Nemá dostatočné rodičovské zručnosti. Zlepšenie výsledkov v škole a vo výchove detí je výsledkom práce ústavu, nie matky.

7. Ústav, kde sú deti umiestnené - L. Q., P., C. X. L. T. J., P. XXX, K. v najaktuálnejšej správe zo dňa 13.7.2021 čl. 153 spisu uviedol (súd rozhoduje podľa stavu ku dňu rozhodnutia súdu, teda ku dňu 9.9.2021). Deti ukončili 3. ročník. Od 1.9.2021 nastúpia do 4. ročníka základnej školy. Deti sa učia dobre, avšak pohoršili si známky v škole. Začal sa prejavovať nezáujem o plnenie školských povinností. Je potrebné venovať podstatne viac času príprave na vyučovanie, vysvetľovaniu nepochopeného učiva. Individuálny prístup a motivácia. Ide o individuálny osobný denný prístup a prípravu na vyučovanie. Deti sú obľúbené v kolektíve, majú veľa kamarátov. Maloletá K. má tendenciu manipulovať a byť vodcom. Pokyny dospelých odmieta rešpektovať, presadzuje si svoje. Povinnosti si plní až po opakovanej výzve. Rada je stredobodom pozornosti. Dievčatá obidve rady kreslia, hrajú spoločenské hry, športové hry. K. rada číta. Matka deti pravidelne navštevuje. Pravidelne sa informuje osobne aj telefonicky. Snaží sa pravidlá stretávania dodržiavať. Napriek upozorneniam a napriek zhoršenej epidemiologickej situácie počas núdzového stavu však ich čakávala pri odchode zo školy, odprevádzala do centra a nerešpektovala dohodnuté pravidlá stretávania sa s deťmi. Deti boli na krátkodobých pobytoch v biologickej rodine počas jarných i veľkonočných prázdnin. Ústav rodinu navštívil. Bytové podmienky sa podstatne zhoršili. Pre krátkodobé pobyty sú vyhovujúce. Pre stály pobyt nie. Zariadenie, ktoré jej dobrovoľníci zabezpečili, je vyhodnené pred domom. Chýbajú dvere, ktoré jej dobrovoľníci zakúpili. Domácnosť od rekonštrukcie opäť chátra. Vážnejšie nedostatky v starostlivosti o deti nezistili. Počas pobytu detí u matky je matke poskytnutý príspevok na stravu pre deti. Matka je motivovaná zo strany ústavu, aby príspevok účelne využila, pretože ústavu je známe, že matka poberá iba dávky v hmotnej núdzi. Ústav ju neustále vyzýva, aby si hľadala zamestnanie a upravila si svoju finančnú situáciu, aby udržiavala domácnosť, okolie. Nábytok, ktorý jej občania dali a zariadili detskú izbu, je zničený a vyhodnený pred domom ako odpad. Deti sa na krátkodobé pobyty tešia. Pri návrate sú bez prejavov emócií, smútku za matkou. Ústav sa k návrhu matky na zrušenie ústavnej výchovy vyjadril tak, že matka nie je schopná okrem krátkodobých pobytov dlhodobo sa o deti postarať, pretože v takom prípade už nejde iba o zabezpečenie základných biologických potrieb, treba sa o deti postarať aj inak. Potrebujú značnú pomoc pri príprave na vyučovanie, zabezpečení školských potrieb, pravidelné plnenie povinnej školskej dochádzky a zmysluplné využívanie voľného času. Matka udržiava s deťmi aj telefonický kontakt. V poslednom čase má telefón nedostupný. Otec sa o deti nezaujíma ani telefonicky, ani osobne. Na korešpondenciu neodpovedá. Vyživovaciu povinnosť si neplní vôbec. Centrum dalo podnet na vymáhanie výživného od otca prostredníctvom Centra pre medzinárodnoprávnu ochranu. Matka si vyživovaciu povinnosť plní sporadicky. V roku 2019 matka na výživné na maloletých detí uhradila čiastku 280,80 €, v roku 2020 - 218,08 € a do 30.6.2021 uhradila - 180,-€. Matka je opakovane vyzývaná k plneniu si vyživovacej povinnosti, avšak dlhodobo uvádza, že je nezamestnaná. Poberá dávku v hmotnej núdzi a samá nemá z čoho žiť. Zo správ o vývine dieťaťa na čl.155-156 vyplýva: Maloletá K.: v škole dosahuje dobré vyučovacie výsledky. Vzdelávanie prebiehalo dištančnou formou v dôsledku epidemiologickej situácie. Po návrate do školy sa jej prospech zhoršil. Zhoršil sa preto, že sa začala slabšie pripravovať na vyučovanie. Často zatajovala úlohy, nosila poznámky. Po dohovore sa prospech zlepšil. K dospelým sa správa slušne. Niekedy si až veľmi vyžaduje ich prítomnosť. So sestrou si dobre rozumie. Snaží sa jej pomáhať a ochraňovať ju. S matkou je v pravidelnom kontakte osobnom, korešpondenčnom a telefonickom. Otec o maloletú neprejavuje záujem. V kolektíve je obľúbená, no rada ich riadi podľa seba. Keď ju neposlúchnu, tak na nich žaluje rôzne klamstvá a výmysly. Na verejnosti je slušná, komunikatívna, rada nadväzuje nové kontakty. Je pribojná, hlučná a často nerešpektuje tety vychovávateľky. Vydobýja si u detí postavenie vodcovstva. Rada číta, kreslí, má rada námetové hry. Rada športuje. Navštevuje ZUŠ - výtvarný odbor. K jednoduchým domácim prácam sa zapája iba na zavolanie, prácu nedokončí. V osobných veciach má neporiadok, zbiera rôzne papieriky. Hygienické a

sebaobslužné návyky má osvojené a snaží sa ich dodržiavať. Je pod dohľadom pediatra, stomatólóga, kardiológa, nefrológa, psychológa, liečba medikamentózna. Maloletá E.: dosahuje dobré vyučovacie výsledky. Po dištančnej forme sa zhoršila, začala zatajovať úlohy, nenosila si pomôcky na vyučovanie, nosila poznámky. Pri vysvetľovaní sa tvári nechápavo. Na verejnosti sa správa slušne, ustráchané. K dospelým sa správa slušne, neodvráva. So sestrou má pekný vzťah. Sestru K. často zneužíva, najmä pokiaľ ide o plnenie školských povinností, snaží sa od nej odpisovať úlohy. S matkou je taktiež v pravidelnom kontakte. Otec neprejavuje záujem. V detskom kolektíve je obľúbená, hravá, prispôsobivá. Často robí veci, ktoré nemá, napríklad skáče po posteliach, ničí hračky. Má nevyspytateľné správanie. Keď nie sú blízko dospelí, správa sa nedisciplinovane (používa vulgarizmy, provokuje deti, robí im napriek, budí ich večer, straší). Má rada hry, rada kreslí, rada športuje. Navštevuje ZUŠ - výtvarný odbor. K jednoduchým domácim prácam sa zapája iba na zavolanie, prácu nedokončí. V osobných veciach má neporiadok. Má osvojené hygienické a sebaobslužné návyky a snaží sa ich dodržiavať. Je pod dohľadom pediatra, stomatólóga, psychológa.

8. Zástupkyňa ústavu na pojednávaní dňa 9.9.2021 uviedla, že navrhuje, aby deti boli ponechané v ústave, pretože je to v záujme maloletých detí. Pomery na strane matky sa čiastočne zlepšili, absentujú na jej strane rodičovské zručnosti. Pri krátkodobých pobytoch detí u matky pod dozorom sociálnej pracovníčky a ústavu matka starostlivosť zvláda. Nevládla by dlhodobú starostlivosť, výchovu, vzdelanie detí. Nemá vytvorené ani materiálne podmienky na výchovu a výživu detí.

9. Pri výsluchu dňa 9.9.2021 maloleté deti v prítomnosti sudkyne a kolíznej opatrovníčky uviedli, že by chceli bývať s matkou. Kvôli tomu, aby nedošlo k narušeniu princípu lojality detí k matke a ostatným výchovným pracovníkom súd ostatné časti výpovede neuvádza (§ 43 ods.1 Zákon o rodine, § 116 CMP, § 38 ods.1, 2 CMP).

10. Kolízny opatrovník v najaktualnejšej správe (stav ku dňu rozhodovania 9.9.2021) uviedol (správa zo dňa 17.9.2020 čl. 40). Zo správy vyplýva, že príčinou súčasného stavu je neschopnosť matky zabezpečiť riadnu starostlivosť o maloleté deti, nevhodné výchovné pôsobenie zo strany matky, nedostatočné rodičovské zručnosti matky, ktoré v skutočnosti ohrozujú deti v ich zdravom psychickom, mravnom vývoji. Matka býva v murovanom rodinnom dome H.Z. Č.. XX spolu so svojou sestrou L. U.. Dom je 2-poschodový. Horné poschodie je neprerobené, neobývatelné. Matke sa podarilo za nezištnej pomoci cudzích ľudí upraviť bytové pomery na spodnom podlaží. V domácnosti bola prerobená kuchyňa, detská izba, kde sú položené nové podlahy, natreté okná, radiátory, vymenené interiérové dvere a sú zariadené používaným, ale funkčným nábytkom. V prevádzke je aj kúpeľňa a WC. Matka sa snaží aspoň v týchto izbách udržať poriadok, ale pri každej návšteve domácnosti je úradom upozorňovaná na dôslednejšie dodržiavania hygieny. Na tom istom poschodí sa nachádzajú ešte dve miestnosti, spálňa, kde spáva matka maloletých detí so svojou sestrou a druhá izba, ktorú nechcela otvoriť. V spálni bol veľký neporiadok, zápach. Na zemi bolo porozhadzované šatstvo, prázdne obaly zo sladkostí, okolie neupravené, nahromadené množstvo odpadových vriec, starý nábytok, neporezané drevo. Matka maloletých detí je nezamestnaná, evidovaná na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie. Tvrdí, že si nemôže nájsť zamestnanie, lebo má kožný ekzém. Poberá dávku v hmotnej núdzi a príspevok na bývanie 160,-€ mesačne. Iný príjem nemá. Mesačné výdavky na bývanie 30,-€ elektrická energia, 15,-€ odpadová voda, výživné na dve maloleté deti v sume 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené dieťa. Ďalšie výdavky nevedela uviesť. Okrem kožnej ambulancie uviedla matka, že má dobrý zdravotný stav. Iné zdravotné problémy nemá. Matka udržiava s deťmi pravidelný kontakt osobný, telefonický. Pravidlá kontaktu nedodržiavala. Pravidelne ich porušovala, čakala deti pri škole a narušala aj program detí, ako aj nevyhnutné hygienické a zdravotné opatrenia v súvislosti s ochorením COVID 19, preto aj centrum muselo pristúpiť k prísnejším opatreniam pri styku s príbuznými v záujme zabezpečenia zdravia maloletých detí. Stav v domácnosti matky sa mierne zlepšil, preto jej bolo umožnené, aby boli realizované hosťovské pobyty maloletých detí v rodinnom prostredí počas sviatkov, školských prázdnin. Deti boli u matky počas jarných, letných školských prázdnin. Domácnosť je monitorovaná úradom aj centrom. V prípade zistených nedostatkov by bol pobyt predčasne ukončený. Počas pobytu detí je matke vyplácaný príspevok na stravu pre deti. Matka na deti prispieva nepravidelne. Deti chcú byť doma a ona si praje, aby vyrastali v rodinnom prostredí, preto podala návrh na zrušenie ústavnej výchovy. Dlhodobo nepracuje. Matka nemá vytvorené pracovné návyky. Nedokáže zabezpečiť stály príjem a stabilné výchovné a rodinné prostredie, ktoré by dovoľovalo trvalý návrat detí do jej osobnej starostlivosti bez riziká opätovného umiestnenia detí do zariadenia. Matka sa nachádza v stave materiálnej núdze. Z tohto dôvodu jej bola priznaná bezplatná právna pomoc. Dlhodobo nie je schopná zabezpečiť riadnu

starostlivosť o maloleté deti. Nemá osvojené rodičovské zručnosti, nedokáže zariadiť, aby deti riadne navštevovali školu. Počas krátkodobých pobytoch sa deti nemusia pripravovať na školské vyučovanie, pretože sú prázdniny a matke je vyplatený príspevok na stravu. Z toho dôvodu procesný návrh bol taký, že deti majú zotrvať v ústave s krátkodobými pobytmi u matky, teda navrhovali návrh zamietnuť. Neoddeliteľnou prílohou tohto vyjadrenia bolo stanovisko obce H. zo dňa 8.9.2020 a 7.9.2020 čl. 42, 43 spisu o poskytnutej pomoci obce a občanov matke maloletých detí. Bola vybavená detská izba, kuchyňa, WC. Starosta obce nesúhlasí so zrušením ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi. Bytové podmienky nevyhovujú, nie sú vhodné pre výchovu maloletých detí. Na pojednávaní kolízna opatrovníčka uviedla, že matka nedokázala v minulosti zabezpečiť ani opatrovanie sestry, preto jej bol odňatý príspevok na opatrovanie.

11. Podľa § 55 ods. 3 zákona o rodine súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

12. V nadväznosti na § 55 ods.3 Zákona o rodine súd má právo zrušiť ústavnú výchovu len pri zistení, že zanikli dôvody, pre ktoré ústavná výchova bola nariadená.

13. Ústavná výchova bola nariadená rozsudkom Okresného súdu v Čadci č.k. 11P/10/2019-67 zo dňa 13.3.2019, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 22.6.2019. Súd nariadil ústavnú výchovu nad maloletými deťmi s nasledovných dôvodov:

14a) Otec neudržiaval kontakt s maloletými deťmi.

14b) Rodinný dom bol neobývateľný, bola odpojená elektrická energia, resp. bol čiastočne obývateľný.

14c) Bolo zanedbávané vzdelávanie, povinná školská dochádzka. Deti museli po príchode do ústavu robiť komisionálne skúšky.

14d) Matka neposkytovala súčinnosť. Nedodržiavala dohody, pokyny. V dome bol neporiadok, zle hospodárila, neposielala deti do školy, nedodržiavala hygienu detí, domácnosti, nedbala na ochranu zdravia detí.

14e) Nebola schopná zabezpečiť výživu detí. Nemala žiaden príjem.

14. Návrh na zrušenie ústavnej výchovy podala matka, preto bolo povinnosťou matky a jej právneho zástupcu preukázať na strane matky zánik dôvodov podľa § 55 ods.3 Zákona o rodine, na základe ktorých došlo k nariadeniu ústavnej výchovy. Súd mal za to, že zmenu pomerov za dobu od právoplatnosti rozsudku v roku 2019 do rozhodnutia súdu v roku 2021 za dobu troch rokov nepreukázala. Skutočnosť, že detská izba, kuchyňa, WC sú čiastočne obývateľné, nie je zásluhou matky, ale zásluhou obce a občanov obce, ktorí jej s tým pomohli. Niektoré časti nábytku už opakovane matka vyhodila. Dom opakovane chátra, teda matka opakovane nezmenila svoj spôsob života. Ani ku dňu rozhodovania nedodržiava dohody, pokyny. V rozpore s pokynmi narúša výchovný program detí a ohrozuje zdravie detí v súvislosti s COVID 19, keď porušuje výchovný poriadok a režim detí, pokyny vychovávateľov a čakáva deti pred školou a podobne. Je teda nedisciplinovaná. Nedá sa na ňu spoľahnúť, že dodrží pokyny, dohody. Taktiež je zrejme, že naďalej nedodržiava poriadok, aj keď stav je lepší ako bol ku dňu nariadenia ústavnej výchovy. Pri hospodárení potrebuje pomoc, čo bolo zrejme pri krátkodobých pobytach detí. Počas tejto doby jej bola poskytovaná suma na stravovanie detí. Pri vynakladaní tejto sumy bola ale pod dohľadom, dozorom a sumu vynakladala na základe pokynov pracovníkov ústavu. Nie je schopná samostatne regulovať riadne hospodárenie, a zabezpečiť ekonomicky, aby rodina s finančným príjmom, ktorý má k dispozícii vydržala celý mesiac. Počas krátkodobých pobytoch v domácnosti ide len o osobný kontakt matky detí bez povinností pripraviť deti na vyučovanie. V tomto smere matka deti zanedbávala, neposielala ich do školy. Museli robiť komisionálne skúšky, čo je v rozpore so záujmom maloletých detí, ktoré sa inak učia dobre a môžu sa v ústave pripraviť na budúce povolanie, aby si zariadili život iným spôsobom, než ho má zariadený matka. Zo správ vychovávateľov vyplýva, že deti majú v sebe povahovú črtu, treba ich neustále viesť k učeniu, k poriadku, k plneniu si školských a iných povinností, návykov hygienických, samoobslužných. Súd sa domnieva, že matka nemá predpoklady na to, aby to zabezpečila, zvlášť keď sama neplní pokyny, je nedisciplinovaná. Zrušenie ústavnej výchovy by bolo v rozpore so záujmom maloletých detí, ohrozovalo by ich ďalší riadny vývoj. Po dobu troch rokov matka nezmenila svoje správanie, svoj spôsob života a to ani v tom smere, aby si zabezpečila príjem pre maloleté deti, aby nebola odkázaná ona a deti na cudziu pomoc. Súd rozhoduje podľa stavu ku dňu rozhodovania súdu. Ku dňu rozhodovania nepredložila žiadne rozhodnutie o tom, že je invalidná, ktoré práce môže vykonávať, ktoré práce nemôže vykonávať, preto súd nemohol vychádzať len z

jej tvrdenia o tom, že je chorá osoba. Súd musí vychádzať z objektívnych listinných dôkazov. List zo dňa 9.8.2021, ktorý predložila až na pojednávaní je len uplatnenie nároku na invalidný dôchodok z dôchodkového poistenia Českej republiky, nie je to rozhodnutie o tom, že takýto dôchodok jej bol aj priznaný. Taktiež ku dňu rozhodovania jej nebolo priznané opatrovné na sestru, len požiadala o poskytnutie opatrovného. K tomu kolízna opatrovníčka uviedla, že v minulosti jej opatrovné bolo odňaté, pretože nebola schopná sa o sestru postarať. Z vyjadrenia sociálnej poisťovne čl. 141 spisu zo 14.7.2021 vyplýva, že nie je poberateľkou nemocenských dávok, dávok v nezamestnanosti, ani žiadneho dôchodku ku dňu 14.7.2021. Z vyjadrenia úradu práce zo dňa 14.7.2021 čl. 137 vyplýva, že matke boli ponúknuté voľné pracovné miesta na obci F. ako opatrovateľka, T. X., Q.. Q..J..H.. - dojička kráv, oviec, kôz. V obidvoch prípadoch nebola prijatá zo strany zamestnávateľa. Od 5.4.2019 do 22.4.2019 pracovala v Z. v Č. ako pomocník v kuchyni. Pracovný pomer ukončila v skúšobnej dobe. Z čl. 160 spisu vyplýva, že A. Z. ukončila s matkou pracovný pomer v skúšobnej dobe a to z iniciatívy Z.. Hneď po nástupe do zamestnania sa stala práceneschopnou z dôvodu fyzicky náročnej práce v kuchyni (zdvíhanie ťažkých predmetov, potravín, hrncov...). Ak by nedošlo k rozviazaniu pracovného pomeru s matkou jej mesačný čistý príjem by bol vo výške 597,-€ mesačne. Takže pracovala v nemocnici od 5.4.2019 do 22.4.2019 ako pomocný prevádzkový pracovník v kuchyni. Z vyjadrenia obce F. čl. 162 zo dňa 12.8.2021 vyplýva, že chcela pracovať matka v zariadení pre seniorov č. XX ako opatrovateľka. Nepredložila však osvedčenie o získaní vzdelania k výkonu opatrovateľskej starostlivosti. Opatrovateľ musí absolvovať akreditovaný kurz opatrovania najmenej v rozsahu 220 hodín. Matka nespĺňala kvalifikačné predpoklady na pozíciu opatrovateľka. Inú voľnú pracovnú pozíciu v danom období zamestnávateľ nemal. Pokiaľ by bola prijatá, bola by odmeňovaná podľa základnej stupnice platobných taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme. Aj porovnaním ostatných pripojených spisov je zrejmé, že matka je dlhodobo nezamestnaná, dlhodobo nemá žiadne pracovné návyky, nezmenila svoj spôsob života. Súd konštatoval, že zo strany matky nedošlo k podstatnej zmene pomerov. Matka neodstránila nedostatky, aby zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená ústavná výchova v nadväznosti na § 55 ods.3 Zákona o rodine. Matka podala návrh na zrušenie ústavnej výchovy a zverenie detí do svojej starostlivosti. Bolo povinnosťou matky preukázať zmenu pomerov a zánik dôvodov na jej strane, pre ktoré táto ústavná výchova bola nariadená. Matka neunesla dôkazné bremeno na preukázanie tvrdení, že sa pomery podstatne zmenili, a že zanikli dôvody pre nariadenie ústavnej starostlivosti. Súd preto návrh na zrušenie ústavnej výchovy zamietol. Mal za to, že takéto rozhodnutie je v záujme maloletých detí, ktorých záujem je prioritný v porovnaní so záujmom matky. Súd si nezamenil želanie detí byť s matkou s ich skutočným záujmom v súlade so zákonom o rodine. Záujem maloletých detí musí súd brať do úvahy aj v nadväznosti na článok 5 základných zásad zákona o rodine: Podľa článku 5 základných zásad zákona o rodine záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

Matka nepreukázala, že ku dňu rozhodnutia je schopná plniť všetky svoje rodičovské povinnosti v záujme maloletých detí, bez ohrozenia výživy, výchovy, zdravia duševného, telesného vývoja. Preto súd návrh zamietol. V tomto štádiu považoval krátkodobé pobyty detí u matky za dostatočné k zintenzívneniu vzájomných citových väzieb. Pokiaľ je cit matky voči deťom taký silný, ako tvrdí, doba 3 rokov bola dosť dlhá doba na to, aby sa zamestnala a odstránila aj ostatné nedostatky na svojej strane, ktoré viedli k nariadeniu ústavnej výchovy. Keďže nie je schopná sa sama o deti postarať, štát zabezpečil starostlivosť štátu v súlade so zákonom prostredníctvom ústavu nariadením ústavnej starostlivosti. Nie je v súlade so zákonom zabezpečovať starostlivosť štátu o deti prostredníctvom matky, tak, ako to požadovala matka prostredníctvom svojho zástupcu.

15. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiadny z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania. Nezistil, že by tu boli dôvody na aplikáciu výnimočného ustanovenia § 55 CMP, teda že by súd mal priznať náhradu trov konania, pretože je to spravodlivé vzhľadom k okolnostiam prípadu. Matka je právne zastúpená musela si byť vedomá, že musí preukázať zákonné predpoklady pre zrušenie ústavnej výchovy, teda odstrániť príčiny, pre ktoré ústavná výchova bola nariadená a to príčiny na svojej strane a musí ich odstrániť matka a nie tretí subjekt, pretože matka žiadala zveriť deti do svojej starostlivosti. Pokiaľ matka uvádzala, že tak má urobiť štát a postarať sa o to, v tom prípade súd poukazuje na tú skutočnosť, že štát sa o deti postaral a to prostredníctvom na to zriadeného ústavu, v ktorom sú deti umiestnené. Nepriznal matke právo na náhradu trov konania, nebol na to dôvod.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Žiline prostredníctvom Okresného súdu Čadca. V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka, uvedie sa, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Ak účastník konania nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže druhý účastník konania podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku (§ 120 ods. 3 CMP).

Odvolanie podľa § 62 ods. 1 CMP možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 2 CMP odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.